

ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 199 (3937). | Пайшанба, 10 октябрь 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЯНА УЧРАШ- ГУНЧА ХАЙР!

ЎЗБЕКИСТОНДА ГДР МАДАНИЯТИ ДЕКАДАСИ ЁПИЛДИ

Германия Демократик Республикаси декадасининг бугун Ўзбекистонга таралган кетган йўллари республика пойтахтида яна бир-бирига туташди. Бу йўллар ақойиб йўллар эди — чунки бу йўллар гузла шаҳарлар ва гузлаб-йишайган қишлоқлар билан кўркам бўлган қадимий ва абадий навиқрон ўлкамиз бўйлаб ўтди, чунки Германия Демократик Республикасида келган меҳмонлар — ана шу дўстлик йўллари бўйлаб ўтишди.

Йўллардаги аллоҳларда «Фройдшифт — Дўстлик! — Дружба!» сўзлари жанговар ширдай айланиб турди. Бу сўзлар завод цехларида ва колхоз клубларида янгради. Бу сўзлар Ўзбекистон кўчаларида ва оҳангдорона саҳнада Фаргона водийсига, Мирзачўли қўриғидаги савхозлардан Самарқанд заводлари ва обидаларига гузлаб эстафета каби олиб борилади... Германия Демократик Республикасининг маданияти декадаси Ўзбекистонда ана шундай тантанали тарзда ўтди.

Ўзбекистондаги Германия Демократик Республикасининг маданияти декадасининг сўнгги кўни — 9 октябрда Тошкент Санъат саройи ГДР, СССР ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безанди. Пойтахт жамоатчилигининг вакиллари ўз республикасининг маданиятини муносиб равишда кўрсатиб берган ГДР вакиллари билан ҳайралимоқ учун шу ерга келдилар. Декада қатнашчилари саҳнада пайдо бўлганларида йиғилиш аҳ-

ли уларни гулдўрс қарсақлар билан қутиб олди.

Тантанали йиғилиш президиумида КПСС Марказий Комитети Сийёсий бюроси аъзолитига нанидир, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Лященко, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонев, Е. С. Насриддинов, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолитига кандидатлар М. А. Абдуразақов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. О. Азиев, С. К. Зиндурлаев, М. З. Мирзаамедов, республиканинг таълиқли фахр адабиди, санъат арбоблари ўтиришди.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Е. С. Насриддинов айтди.

— Германия Демократик Республикасида келган азиз биродарлар ва опа-сингиллар! — деди ўртоқ Насриддинов меҳмонларга мурожаат қилиб, — азиз ўртоқлар ва дўстлар! Немис дўстларимизнинг маданияти декадаси юксак сийёсий жўшқинлик вазиётида катта байрам сифатида ўтказилганлигини, бу декада республикамиз ҳаётида шонли воқеа бўлиб, революцион тафаккурнинг улғу даҳолари — Маркс, Энгельс, Ленин

БАР ТИНЧЛИКНИ ХИМОЯ ҚИЛИШ КОМИТЕТИ АЪЗОЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

БАР Тинчликни ҳимоя қилиш комитети делегацияси республикада меҳмон бўлиб, Ўзбекистон ҳаёти билан танишди. Делегацияда Араб Социалистик Иттифоқи Марказий Комитетининг аъзоси Абдиль Ходн Насиф бошчилиги қилди.

Делегация аъзолари Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари выставкасини, Алишер Навоий номидаги адабиёт музейини, Чилонзордаги янги турар-жой биноларини ҳамда Тошкентнинг бошқа диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

Меҳмонлар Самарқандга бориб, тарихий ёдгорликларни эиёрат қилдилар. Улар Тошкент тўқимачилик комбинатида, Самарқанд раҳмониди «Ленин» ободат қалъасида ҳам бўлиб, Ўзбек ишчилари ва колхозчиларининг ҳаёти билан танишдилар.

Бирлашган Араб Республикасида келган меҳмонларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари ўртоқ Р. Сахбобоев қабул қилди.

Меҳмонлар республикада уч кун бўлган, Москвага жўнаб кетдилар.

У. УВАТОВ.

ЛИВАНЛИК МЕХМОНЛАР ТОШКЕНТДА

Совет Иттифоқида расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Ливия Миллат мажлиси делегацияси 9 октябрда Тошкентга келди. Делегацияга сенат аъзоси Музаффар Аламир бошчилиги қилмоқда. Делегацияга мамлакат бўйлаб қилаётган сафарига СССР Олий Советининг депутаты Т. Т. Салахов ҳамроҳ бўлди.

Ливия, СССР ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида меҳмонларни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. Х. Сиружидинов, республика Олий Совети Президиуми Раиси ўринбосари А. С. Абдуллин, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. С. Сахбобоев, СССР Олий Советининг депутаты М. А. Зондов, Ўзбекистон ССР Министрлар В. С. Социков, Ғ. Ғ. Юсу-

Суратда: Ливия Миллат мажлиси делегацияси аъзоларини Тошкент аэропортида кутиб олиш пайти.

Н. Ключев фотоси (ЎзТАГ).

Суратда: Тошкентдаги Санъат саройида ГДР маданияти декадасининг ёпилиш маросими.

А. Тўраев фотоси.

лар, адабиёт ва санъат арбоблари ижодий проблемаларини ишчилик билан муҳокама қилганлиги катта аҳамиятга эга бўлиб, қардош халқлар маданиятларини ўзаро баёнлиштига қўмақлашди, социалистик ва коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш учун қурашнинг муштарак ишига қўлаб-йишайганлиги, моддий ва маънавий кўчалари барқ уриб яшаванлигини кўрсатди. Ана шунларнинг ҳаммаси Ўзбекистон меҳнаткашларини гойат қувонтирди ва қўйил қолдириди.

Социалистик маданияти ривожлантиришдаги муваффақиятларини немис ишчилари сифи жанговар революцион анъаналарини мерос қилиб олиб қўйиб туриётган, марксизм-ленинизм, пролетар интернационализм байроғини баланд кўтариб бораётган Германия Бирлашган социалистик партияси раҳбарлигида Германия Демократик Республикаси халқи социализм қуришда эришган тарихий ғалабалардан ажратиб бўлмайдилар. Давлат, сийёсий, иқтисодий ва маданий тарихий соҳаларида юқари катта муваффақиятларга эришган Германия ишчи-деҳқонлар давлати — ГДР ташкил топган кўннинг 19 йиллиги шу кунларда тантанали нишонланмоқда.

Тинчлик ва яхши қўшнчилик сийёсатини олишмай, яхшилик билан ўтказиб келаётган, Европадаги хавфсизликнинг муҳим омил бўлиб қолган, Ғарбий Германия республикасининг, милитаристлари ва янги нацистларнинг агрессив иштилишларига, барча импералистик қўлашнинг қирққонларига кескин ва қатъий оқил қарши турган, социализм мўқаддас ғалабаларини ҳимоя қилиб, қатъий туриб қўриқлаётган ана шу давлатнинг халқлари оғриқ-этибори кучайиб бормоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номида Е. С. Насриддинов ГДРнинг қардош халқини катта мийлиб байрам билан қизғин ва сийлиқ таъриқлайди.

Нотийғ немис дўстларининг республика меҳнаткашлари билан ўз-қардош ақойиб учрашувлари ҳақида, совет халқи Германия Демократик Республикасининг қардош халқига ҳам зўр ҳурмат, самийиқ саноқат ва бирдамлик ҳис-туйғуларини билан қараётганлиги ҳақида гапирди. Ҳамма соҳалардаги таъриқба баҳам қўрилганлиги, олим-

кадаси халқларимиз дўстлигининг чинакам симфонияси бўлди. Биз шу кунларда бу мамлакат санъат усталарининг бутун бир плеядаси билан танишдик. Берлин радиосининг ақойиб соҳиби Юрген Герман раҳбарлигида катта ракс оркестри ўзининг юксак ижрочилик маҳорати билан ажралиб турди. Талантли Күрт Мазур бизнинг симфоник оркестрининг дирижёрлиги қилди. Ёш созандалардан Христиан Функе билан Петер Рёзель классикларнинг, ҳозирги замонар ғарб ва совет авторларнинг асарларини аъло даражада ижро этдилар.

Нотийғ айтаядими, бу декада Гете халқи билан Навоий халқи бир-бирига нақадар қизиқиб қарашганлигини янги ифодаси бўлди. Бу учрашув социалистик маданиятларини яқинлаштиришнинг янги босқичи бўлиб қолди, бу учрашув ана шу анъаналарни янада ривожлантиришга хизмат қилди.

Ўзбекистон, Ўзбекистон союзи, Навоий халқи, Германия Демократик Республикаси билан дўстлик совет жамаияти Ўзбекистон бўлимининг раиси Комия Йиш минбарга чиқди.

Ўзбеклар дотида меҳмон бўлиб турганлик ҳитраси сифатида меҳмонларга совғалар — Карл Маркс ва Владимир Ильич Ленин расмлари туширилган чинни ваазалар тақдим қилинади.

Делегация раҳбари, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР маданият министрининг биринчи ўринбосари Хорст Браш декада қатнашчилари номидан нутқ сўзлади. У ўтган кунлар мобайнида декада қатнашчилари неча ўн минглаб кишилар билан учрашув шарафига муассас бўлганликлари тўғрисида гапирди. Биз кўпларнинг дўстлик ҳис-туйғуларини порлаб турган кўчаларига қараб, кўчаларини қисиб қуриша олдик. Бу учрашувлар хотирамида абадий қолакан.

Шундай учрашувлардан бари Фаргона областидаги Карл Маркс номида колхозда бўлди. Бу хўжалик 1959 йилда нақраб ётган чўлда барпо қилинган. Бугунги кунда аса, колхоз меҳнаткашлари ҳар гектар ердан салкам 30 центнердан пахта териб олмақдирлар. Пахта далаларидаги иш 95 процент механизацияланган. Колхозчилар замонавий ишчан уйларида яшамоқдалар. Уларнинг кўчалари олий ва ўрта маълумот олган. Маана шу нарсалар амалдаги коммунизмнинг, дейди вотиқ. Энгельс буюртма қилиб айтганидек, эксплуатациядан озод қилинган ҳар бир инсон коллектив меҳнатда ўзининг барча қобилиятларини намоён қилди, меҳнат машаққатли мажбуриятдан шоду-хушрамлиқ фаолиятига айланади.

Ўзбекистонда ГДР маданияти декадаси халқларимиз бўлимас дўстлигини мустақамлашчи яна бир омил бўлди, ақойиб саҳна усталари, ёзувчилар ва расмолар санъати билан яқинроқ танишиш имконини берди. Нотийғ адабиёт билан санъатнинг халқларини яқинлаштиришдаги аҳамиятини таъкидлаб, Гете, Шиллер, Гейне бутун инсоният учун нақадар азиз эканлигини тўғрисида таъриқди. Ўзбекистоннинг энг яхши андерларига ил-

— Республикамиз меҳнаткашлари, — дейди у, — Германия Демократик Республикаси халқи билан дўстлигини юксак қадрият қилиб, унинг турмушини ва социализм қуришдаги муваффақиятларини зўр қизиқиб билан кузатиб боради. ГДР билан дўстлик совет жамаиятининг йўлида тузилган Ўзбекистоннинг ақилда завод ва фабрикаларнинг минг-минглаб меҳнатчилари, деҳқонлари ва олимлари, ижодий аниёлари, студентлар аъло бўлиб қуридилар. Жамаиятнинг коллектив аъзолари бўлган корхоналар, муассасалар, колхозлар олий ва ўрта маълумот олган. Маана шу нарсалар амалдаги коммунизмнинг, дейди вотиқ. Энгельс буюртма қилиб айтганидек, эксплуатациядан озод қилинган ҳар бир инсон коллектив меҳнатда ўзининг барча қобилиятларини намоён қилди, меҳнат машаққатли мажбуриятдан шоду-хушрамлиқ фаолиятига айланади.

Меҳмонлар Андижондаги электр апаратлари заводига бўлган учрашувини ҳам ёдларида маҳкам эслаб қолганлар. Маана шу учрашув чоғида завод ишчилари ГДР барпо қилинган кўннинг 19 йиллигини

у мусобақада гойиб қилди. 38 гектар майдондаги ҳосилнинг ҳаммаси «зангори кема»лар ердами билан йиғинтириб олинган. Эвено аъзолари ҳар гектар ердан 25 центнердан ошириб пахта топириб, ғалаба рапорти бердилар. Пландидаги ҳосилнинг ҳаммаси агрегатлар ердами билан йиғинтириб олинди.

— Эришилган ютуқларни, — дейди эвено бошлиқ ўртоқ Усмонов, — ҳалол меҳнат қилиш билан янада мустақамлашмиз. Суръатини бўшаптирмаймиз. Даламида пахта кўп. Ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» топиришга ҳаракат қилишмиз.

Э. ОҚИЛОВ.

„ЗАРЯ КОММУНИЗМА“ МАРРАГА ЕТДИ

СОЛДАТСКОЕ. (Телефон орқали олинди). Оққўрғон районидаги «Заря коммунизма» колхозининг деҳқонлари облас-тидаги ишчилар бўлиб пахта таъриқлаш йиллик планини муваффақиятли бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар.

Колхозчилар йиғим-теримини уюшқоқлик билан ташкил этиб, «зангори кема» лардан мохирлик билан фойдаланганликлари сабабли план 22 иш куняда бажарилди. Давлат таъриқлов пунктга 941 тонна биринчи сорт «оқ олтин» топириди. Пахтаининг ҳаммаси машиналар билан териб олинди.

— Биз, — дейди колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Хан, — эришилган ютуқлар билан кифояланиб қолмаймиз. Суръатга-суръат қўшиб, даладаги барча ҳосилни қисқа вақтда йиғинтириб оламиз ва пайлан таъшиқари қўшмача 200 тонна «оқ олтин» топираимиз.

В. И. Ленин туғилган кўннинг 100 йиллигини меҳнат ғалабалари билан нишонлашга аҳд қилган колхозчиларимиз ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларида улкан ютуқларни қўлга киритиш йўлида астойдил меҳнат қилишди. Меҳнат-хайрдовчилар айниқса кейинги ҳаф-

таларда суръатини янада кучайтирдилар. Машиналарнинг кўп ва аниқ ишлашига эришилди. Оққабда кўп механизаторларимиз кўнига 4—5 тоннадан «оқ олтин» теринга муваффақ бўлишди. Лубокларимиз ҳам пахтакорлардан қолшмаган ҳолда меҳнат қилишиб, янгидан-янги ғалабаларни қўлга киритишди. Хўжалигимизда қанот полси топириш юзасидан берилган давлат планни ҳам ошириб бажарилди. Пландан таъшиқари маҳсулот топиришнинг қизғин давом эттиришимиз.

ХАММА ПАХТА МАШИНАДА

Ўрта Чирчиқ районидagi Терешкова номида колхозда машина теринига зўр берилаётган. Деҳқонлар «зангори кема»лардан мохирлик билан фойдаланиб, суръатга-суръат қўшаётган. Пешадамликни қўлдан бермасдан, олдинги марраларини эгаллаш учун курашайётган эвеноларда кўнига йиллик планнинг 5-6 проценти миқдорини «оқ олтин» топиришмоқда.

Саидхад Усмонов бошлиқ эвено аъзолари ҳам машина теринига ихлос қўйганликлари сабабли олдинги ўринларга чиқиб олдилар. Эвено бошлиқнинг ўзи «зангори кема» рулига ўтириб, кўнига 4-5 тоннадан пахта тераётир. Натияжада

у мусобақада гойиб қилди. 38 гектар майдондаги ҳосилнинг ҳаммаси «зангори кема»лар ердами билан йиғинтириб олинган. Эвено аъзолари ҳар гектар ердан 25 центнердан ошириб пахта топириб, ғалаба рапорти бердилар. Пландидаги ҳосилнинг ҳаммаси агрегатлар ердами билан йиғинтириб олинди.

— Эришилган ютуқларни, — дейди эвено бошлиқ ўртоқ Усмонов, — ҳалол меҳнат қилиш билан янада мустақамлашмиз. Суръатини бўшаптирмаймиз. Даламида пахта кўп. Ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» топиришга ҳаракат қилишмиз.

Э. ОҚИЛОВ.

52 ЦЕНТНЕР УЧУН

БУКА (ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ ОЛИНДИ). Шу кунларда районнинг пешадам бригада ва эвенолари келим-кетим ғалаба манзилга етиб келимоқдалар. Далада астойдил меҳнат қилиб мўл ҳосил етиштирган, ана шу ҳосилнинг бирор миқдорини ҳам ерда қолдирмай жадал йиғиб-териб олиш учун тинмай ҳаракат қилаётган, «зангори кема»лардан унумли фойда ланаётган деҳқонлар ҳам юксак суръатга эришишга, ҳам баранамал хирмон кутаришга.

«Гулистон» колхозининг Фирри Бадалов бошлиқ бригадаси аъзолари ана шундай пешадам пахтакорлардан. Улар бу йил 145 гектар майдонда деҳқончилик қилишди. Йил бошида ҳар гектар ердан 45 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган эди. Ёз бўйи қилинган фидонорона меҳнат қутиларидан

ҳам яхши натижа берди. Пайналлар, да мўлжалдаги нисбатан анча кўп ҳосил пишиб етилди. Йиғим-теримга зўр таъриқлар билан киришган бригада аъзолари дастлабки кунлардан оқ олтинга пешадамликни қўлдан бермадилар. Терим агрегатлари бетиним ишлаб турилди. Натияжада жуда қисқа фурсат ичида пахта таъриқлаш йиллик планни шараф билан бажарилди. Она—Ватан омборларига 445 тонна аъло сифатли «оқ олтин» етказиб берилди.

Ҳали бригада далаларида пахта худдан терилмагандек. Чаноларда «оқ олтин» лўппи-лўппи бўлиб очилди. Деҳқонлар шу ҳосилни чамалаб кўриб, пландан таъшиқари даватга яна 300 тонна пахта сотиб, ҳосилдорлигини 52 центрга етказиш мажбуриятини олишди.

Бригадада ҳозиргача терилган пахта танинг 94 проценти «зангори кема» бункерларидан тузилди. Бунда ҳармас-томас механизатор-эвено бошчиларида Махмуд Мусаевнинг ҳиссаси айниқса катта. У шу кунга қадар 130 тонна пахта териб, колхоз бўйича рекорд нурсатишга эришди. Шунингдек, колхознинг Абдумутал Машарипов бошлиқ бригадаси ҳам ғалаба рапорти берди. Планда белгиланган ҳосилнинг 96 проценти машинада териб олинди. Йилнинг топиришнинг барвақт бажарилишига ишбилармон механизаторлардан Сул. томиров Эсерегов, Бойтилла Бойқўзиев, Абдуваҳид Бегалиев сингари ўртоқлар ўзларининг катта ҳиссасаларини қўшдилар.

Колхозда давлатга пахта топириш шараф суръатлар билан олиб бориляпти. Янги кунлар ичида хўжалик пахтакорлари ҳам ғалаба рапортига имзо ченадилар.

356.000 ТОННА ПАХТА УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 9 ОКТАБРГА БУЛГАН МАЪЛУМОТ (Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Пахта таъриқлаш		Машина терими	
	Бир кунда	Мавсум бошдан бери	Бир кунда	Мавсум бошдан бери
Юқори Чирчиқ	3,23	64,04	6,05	107,38
Оққўрғон	2,46	61,44	2,66	68,62
Бука	2,57	56,49	2,81	61,86
Ўрта Чирчиқ	2,82	50,15	3,44	60,05
Бекобод	2,16	49,10	2,59	53,91
Янгибўл	2,03	41,27	2,32	39,41
Оржоникидзе	1,73	26,32	4,60	38,10
Область бўйича	2,45	52,40	2,91	60,39

ПАРТИЯНИНГ ИШОНЧЛИ РЕЗЕРВИ

ОЛТИН ТУЙ

**ЛЕНИН
КОМСОМ-
ЛИНИНГ
50 ЙИЛЛИГИ
ОЛДИДАН**

Шонли совет комсомол тўйининг олтин тўйига муносиб тўғалар билан келаяпти. Районимизнинг ўттиз йиллик йиллари ҳам шу кеча-кундузда улуғ айём ҳисобланади. Мажмуи йилларимизда комсомол-шарҳ механизацияланган авиация шаҳар аҳолисини мулк-қул сабабот, картошка, полза маҳсулотлари билан таъминлашда жонбозлик кўрсатмоқда.

Ленин номи колхозининг Тошкент Азия бошлиқ доғил, Тошкент Элибев бошлиқ сабаботчилик звенолари, Навоий номи колхозининг Қодир Ёқубов бошлиқ звеноси ва бошқа шу каби илгор коллективлар ўз устидан биринчи бўлиб ҳужайра эканлигини билан ҳисоб этиштирилди.

Т. Алиев бошлиқ авио комсомоллари беш йилликнинг учин-

чи йилда лалмикор ерларда 900 тонна дон ҳосили олдиди. Навоий номи колхозининг Қ. Ёқубов етакчилигидаги комсомол-шарҳ бригадаси эса 30 гектар майдонда маккажўхари егиттириб, колхозда етти-ҳашк базисини мустаҳкамлашда катти иш қилмоқда.

Колхознинг сўт-товар фермасида ҳам сергайрат ёшлар ишлаяпти. Моҳира Тулаганова, Насиба Султоновалар ўз зиммаларига олган юбилей мажбуриятларини шараф билан адо этмоқдалар.

«Партия XX съезда» колхоз сўт-товар фермасидаги комсомол-шарҳ бригадаси ишлар ҳам алоҳида мактовга лойиқ. Ўларнинг кўпчилиги ишлаб чиқариш йиллик планларини мўдатидан олдин адо этишмоқда. Каромат Нисомова 15 сиргидан ҳозиргача 12 минг ўрнига 15 минг килограмм, Мақтуба Эргашева эса 26,5 минг килограмм сергайроқ сўт соғиб олишга мўлаққат бўлдилар. Вазира Мелиева эса йиллик планини 223 процент бажариб, шонли комсомол тўйига муносиб тўна ҳозирлади.

Район комсомоллари ишлаб чиқаришда улан ютуқларни қўлга киритиш билан бирга

сиёсий-тарбиявий ишларин ҳам кенг миқёсда олиб бормоқдалар. Ёшлар ихтиёридаги учта маданият уйи, 15 колхоз клуби, кутубхона ва кироатхоналарда ВЛКСМ 50 йиллигига бағишланган кўрама ва стендлар ташкил этилмоқда. Қизқарли суҳбат ва лекциялар уюштирилмоқда. Бу суҳбатларда комсомолнинг босиб ўтган шонли йил батафсил ҳикоя қилинмоқда. Айниқса биринчи комсомоллар билан бўлган учрашувлар, тарихий жойларга уюштирилган экскурсиялар қизқарли бўлаяпти.

Районимиз ветеранлар совети ва ёш лекторлар группаси аъзолари Ленин комсомол ҳаётига бағишланган суҳбатларнинг янада қизқарли ва жонли бўлишида ўларнинг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Райондаги «Спутник» киностудияси кўзурда «Шонли Ленин комсомол» деган темада муштаам равишда киноленталарни машғулотириб ўтказиб турилибди. Бу ишни амалга оширишда Октябрь номидаги 11-мактаб комсомоллари катта ҳисса қўшмоқдалар. Районимиз комсомоллари меҳнат ва ўқишда жонбозлик кўрсатиб, ўз юбилейларига муносиб совға ҳозирламоқдалар.

М. ЖАҲҲАРОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Катта-район комитетининг секретари.

ЮБИЛЕЙ БАХТАСИДА

Бу гапни йилнинг олдидан бошқармоқ ўтди.

Комсомол-шарҳ бригадасининг бошлиғи Аҳмаджон Умаров октябрь ойи комсомол ҳаётида алоҳида ой аниқлигини ўқитди — 29 октябрда шонли Ленин комсомол 50 ёшга тўлади. Шу кўнга муносиб тўна ҳозирлаш лозим эди.

Сўзга чиққанлар ҳам бригада бошлиғининг гапларига қўшилишди. Пировардида улар октябрь ойи учун ўз зиммаларига оширилган мажбурият олишди. Комсомоллар йилнинг қарорига, ойлик топшириқни Ленин комсомолнинг ярим асрлик тўйи ишончлидан қўнғача бажариб, ой охиригача планга қўшимча равишда 2,5 минг килограмм арқоқ йигирма доб ёзиб қўйдилар.

Бу бригада 15 кишидан ташкил топган. Саккиз киши йигирувчи, беш киши сьемчи, бир комсомол планчани бўлиб ишлайди. Аҳмаджон Умаров эса уларга бошлиқ. Бригада аъзолари бир йўла 32 та йигирув машинасини бошқариб, ҳар бир машинанинг смена давомида 35—36 килограмм арқоқ йигирувчи таъминлайдилар.

Бригада аъзолари меҳнатда, юриш-туришда барчага ўрнаклар. Ўларнинг кўпчилиги ҳунар мактабининг тамомаб, шу бригаданинг ишга келишган. Бу ерда бир-бирларига тағин ҳам илгор ва қадрдон бўлиб қолишган. Ўзлар билмаганга ўргатади, ўзлар ерданлашди. Аҳли бўлганларни учун ҳам доимо илгордилар.

Бу пехда 6 та комплект бўлиб, А. Умаров бошлиқ бригаданинг иккинчи комплектида ишлайди. Бригада аъзолари 6-комплектдан Синкевич бошлиқ коллектив билан мусобақалашмоқда. Ўтган ойда Умаров бошлиқ коллектив топшириқни 104 процент бажариб, мусобақадан ғолиб чиқди. Бу ютуққа Ж. Муқонова, В. Алхоникова ўртоқлар айниқса катта ҳисса қўшдилар.

Бошлиқ ҳаммавақт илгирлар орасида 32 та машинанинг ҳаммаи нормал ишлаб туришига таъминлайди. Ўш бўлишга қарамай ўз ишини пухта билди. Ўнрақ бўлса, ремонт ишларини ҳам, мастерлик вазифасини ҳам бажариб кетаверади.

Аҳмаджон бундан иккинчи йил олдидан мастер ёрдамчиси Носир Камоловага шогирд эди. Ўстози буюрган ишларини доим яхши бажариб, қисқа муддат ичида ўз насбнинг устаси бўлиб олди. Мана энди устоз йўқ пайларда ҳам унинг ўрнини босаяпти. Ташкилотчилар, уйдабурролик туфайли бригада аъзолари қўнлик топшириқларини ортиги билан адо этмоқдалар.

Ҳадемай, улар ойлик планини ҳам бажариб, юбилей шарафига қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга киришадилар.

Х. ОЛИМЖОНОВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати.

ДОВҶУРАКЛАР

— Мен мана шу дарахтга боғлаб қўйиб, қаттиқ азоб берингизди. Қаранг, у ҳам қарибди. Ўшанда анча ёш, танаси илгирчакроқ эди.

Абдуқодир ака қўзларини юмди. Шу дамда юмалар келмайдиганини туниқ хотирасига? Фикран олис-олисларга парвоз қилади.

Иккинчи йилнинг дастлабки йиллари, босмачиларга қарши кураш, колхоз тузулиши—ҳамма-ҳаммаси кўз ўнгидан биринчи бўлиб ўта бошладди. Понеперлар эса унга тикилишганча жим ўтиришарди.

Тошкентдан келган меҳмон Ленин ҳақида, ер ва сув ислохоти тўғрисида кўп гаплар айтган. Ҳамма гапни йилгилангача хуш ёқар, қалблари тўқилганларди. Меҳнатга қанчалоқ деҳқонлар эди ер суғга ўзлари ҳужайни бўлдилар. Қандай яхши! Бунинг учун Совет ҳокимияти душманларига қарши курашиш, ортирилган ишқиллоб ғалабаларини сақлаб қолиш керак эди. Бунга эришмоқ учун ёшлар йилгилангача бир-бирларига бирлашдилар, қўнлик бўлиб босмачиларга қарши кураш олиб боришлари лозим эди.

Шу кунин ёшлар бир оғиздан айтишга тузатиш қарор қилдилар. Абдуқодирнинг ўзларига дарга килиб сайландилар. Чўнқи улар Абдуқодирнинг санигини, адолатпарвар, тўғри сўз ва доврақчилигини яхши билшарди.

Абдуқодир тўғри ёшда олис Гўлсара билан ота-онадан етми қолган, бошлар эшигидан бир парча қора кўлча учун кўп азобларини тортган. Барча адолатсизлик, ҳақсизликни ёш бошдан кечирди. Шунинг учун ҳам иккинчи йил кўнлик кутуб олди. Охангарон воқиссида биринчи бўлиб комсомол сафига кирди, душманларга қарши қўлига қўроқ олди.

Қишлоқ комсомоллари аввал Хондабек қўл-оғиздаги тегириқларини мусодара қилишди. Кейин Ёрмонбойнинг ер-суви

халқ мулки, деб эълон қилинди. Бой-бекларнинг алами ичиди эди. Ўлар чекка-чеккада шисиб, ёш активларини нишонга олишарди.

Қўнликнинг биринчи Хондабек томонидан ёланган бир тўда қалқасарлар комсомоллар мажлиси ўтказишга келди уларни тўсатдан қўриб олдилар. Тегишсиз олишув бошланди. Илгилар босқинчилар ҳужумини мардонавор қайтардилар. Бу воқеадан кейин қишлоқ комсомолларининг обрўин тағин ҳам ошди. Ўлар сафи янада кенгайди.

Абдуқодир даладарда бўлганда ҳам, қишлоқ аскарлар отрядига йиги-йиги маълумотлар етказганида ҳам комсомоллар сафини ўстириш, мустаҳкамлашнинг ўйлари. Йўл-йўлакка одамларини қўзатарди. Йиги замон нафасини сураётганларни кўриб ҳурсанд бўлса, аламада бошқачалар, тартиббузарларга инсбатан ғазаби ошарди.

1931 йил бир умр унинг танида ўчмас на қолдири. Абдуқодир арим кечада қишлоқ аскарлар олдидан қайтарди. Сой ёқалаб ўтаётганда тўрт киши тўсатдан ёпирилиб уни ерга қўлатди. Оёқ-қўлини боғлаб оғизга пахта тикиб отга ўнгарди, тоққа томон жиловин бурди. Нўлтусарлар бора-боргунча ёш Абдуқодирнинг қамчилилар.

Эргаш, Сотволди, Абдурахмон кўрбошлар шу тоққа яширинган эдилар. Абдуқодирнинг тўғри улар олдига олиб келишди. Оғдан ағдарилганда, дарахтга боғлашди. Ёшнинг тинтиб комсомол билетини топиди ва кўз олдига гўлханга улоқтиришди. Абдуқодирнинг қалби ларзага келди. Гўлханда комсомол билет эмас, унинг юраги, бутун қалби ёнарди.

— Мана энди сен партиясизсан, — йажайди халғи босмачи Бобоназар.

— Йўқ, — деди Абдуқодир дадил, — комсомол билет қал-

бимда, бу меннинг юрагимга жо бўлган.

— Ундай бўлса ҳозир юрагингни ҳам сугуриб олиб ўтга ташлайман.

Бобоназар қўлидаги қамчи билан дарахтга тағин, боғланган доврак комсомолнинг бошини аралаш қамчи солди. Чарчагунча, қўнлик тоғунча қамчиси ҳавода ҳўштан қалиб, Абдуқодирнинг баданига келиб тушарди. Лекин комсомол йигит ҳар қандай азобларга ҳам бардош берди, қаддини балад тутди.

Бобоназарни Абдуқодир илгаридан танирди. Ў Ёрмонбойнинг уйда уймалашиб юрарди. Бойнинг ер-суви мусодара қилинган, Бобоназар ҳам йўқ бўлиб қолди. Кейин эшитса, у босмачиларга қўнлик соф иккинчи ҳамқишлоқларга мана шундай азоб бериб келаркан.

Абдуқодир шундай қонқўрлар қўлида икки кун азоб тортди. Кейин отлик қишлоқ аскарлар келиб, босмачиларга сичқонинг икки минг тағин бўлиб кетди. Қўнлик асирга олинди. Ўлар орасида ўша босмачи Бобоназар ҳам бор эди. Шу бўйи Облик қишлоғида оқошхоналик уриналиди, тинч ҳаёт бошланди.

Абдуқодир ота Турдиев ҳаёти мана шундай қаҳрамонликларга бой. Колхоз тузулиши йилларда ҳам у меҳнат билан қишлоқ ҳужайини қозонди. Қўнлик у Охангарон воқиссидаги Иккинчи қишлоғида яшайди.

Ҳар кунин унинг қонадонида одам аримайди. Айниқса пирлар отанинг уйига тез-тез меҳмон бўлиб келишди. Ота эса уларга мана шу ўғмининг жонли ҳикоясини сўзлаб беради.

Ҳа, оталар жасорати ёшларга мерос. Оталар қаҳрамонлиги абадий яшайди.

**М. ДОКТОРОВ,
П. САЎННИКОВ,
А. ЦАРКОВ,**
Охангарон шахри.

КОМСОМОЛ аъзоси Ёдгор Тиллаҳжаева Тошкентдаги трикотаж фирмасининг илгор тўқувчиларидан ҳисобланади. У смена ва ойлик топшириқларини доимо ортиги билан бажариб келмоқда. Суратда: ёш ишчи Ёдгор Тиллаҳжаева.

ТОШКЕНТДАГИ электр-монтаж асбоблари заводининг меҳнат аҳли халқ ҳўжалиғи учун қўллаб турган хил электр асбоблари тайёрлаб бермоқда. Бунда ВЛКСМнинг 50 йиллиғи шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган ёшларнинг ҳиссаси каттадир. Суратда: завод йигув пехининг илгор слесари, комсомол аъзоси А. Соловьев иш-устиди.

М. Нуриддинов фотолари.

БИРОДАРНОМА

ҚАРДОШ ТОҶИКИСТОН БҶИЛАБ

Бизлар биродарларимиз. Бизлар дўстлардан ҳам яқин қаму-қариндошларимиз. Бизлар бир дарахтининг икки танаси ёки бир дарёнинг икки соҳилимиз.

Бу сўзлар 1968 йилнинг сентябры ойида Тошкентда бўлиб ўтган ўзбек адабиёти ва санъати декадаси кўнликларига гўзал тожиклар диригининг ҳамма ерида қанчалар яхши бўлиб турди. Бу эзу ва садоқат сўзлари дўн томи — Помир қўнликларидан ақс оғди бериб, унинг дилрабо оҳанглари олис шимол ёнбағларини — Масчо-Бентоқ адирилардан жаранглаб эшитилди.

Мен декада хотираларини «Биродарнома» деб номладим. Тожики ва ўзбек халқлари алали биродар, қон-қардош халқлардир. Ўларнинг қарандаридан бўлган биз қалам соҳибларининг хотираларини «Биродарнома» деса ҳам бўлади. Чиндан ҳам декада кўнликларига, хоҳ тоқилар диларида бўлсин, хоҳ ўзбеклар дилларида бўлсин, икки халқ шўнли ва дўстлигига айтилган санимий юрак сўзларини ҳақ қон тарих саҳифаларидан ўқиб бўлмайди. Ўлар умри боқи биродар номадир.

Биз декадада қатнашчиларни саним, дўст ва қардош тожик диридин меҳмон бўлиб юрак эканлими, марҳум отахон шонинииз. Гафур Ғўломнинг куйидан дурдона мисраларини юракда тақдорлаб борарди:

Ажрадмас дўстлигимиз тисмоли бўлаюр
Навоий, Йўмийларнинг тугма биродарлиғи,
Қондошлик, қариндошлик аср-асрлар қолур,
Халқларнинг жудоллиғи билмас дастпарварлиғи.

Навоийманд назми бобокалонимиз муҳтарам Гафур Ғўлом таъбири билан айтилган тугма биродарлиғининг аёғу бошланғичи қайси замонлардан бошланганлигини ҳеч бир тарих айтиб бўлмайди. У, тугма биродарлик Мозаруннахрда одамиздо пайдо бўлгандан бунён бораёйи аналитика ҳақ қандай шўба бўлиши мумкин эмас. Ҳа, бизлар алали ота-иниларимиз, ағач-азадаларимиз.

Ана шу ағачлик, қон-қардошлик тожиклар диларида парвоз этишимиздан бошлаб сеза бошла-

дик. «ИЛ-18» самолёти Тошкент аэропортидан парвоз этиб, жанубга йўл олиши биланоқ, бепоев осмон зангори океанга айланди.

Олтин куз қўнлигининг заррин нуруларига чўмилган осмон сарбалайд, мусабфо бағрини бизлар учун кенг очиб, биродарлар хондонига қорлар эди. Қўн вақт ўтмай самолёт ойнасидан тоғ қўнликларини худди туя ўрмачиларига ўхшаб қўнлик бошладди. Ўлар бизларни қўнлаганди бир-бирларидан баладига кўнлик самолёт қанотларига қараб қўл узатаётгандай туюларди. Балад тоғларнинг у-ер-еринда, ласткам ўнгарларидан бутурдан бунён эримай қўнлик бўлиб ётган қор юмалари садаф посидозларга ўхшаб яриқларди.

Олтин кўнлигининг сўлим эртасида қардош республика пофтахтининг қиройига қирой қўнликдан. Ўлка шайларини ҳамма ерида декадада танилганлар, Тошхона эдиларди, қўнликларидан, пофтах меҳнатчиларининг пофтах декада қатнашчиларининг ижодий соғалари, дўстлик тароналари Душанба қўнликларидан, Душанба қўнликларидан, Душанба қўнликларидан.

Машиналарда ўтириб Гўлсара воденига болайимиз. Ўчқур машиналар Душанбанин оғизда қолдириб турган беида сайқал топган, мармардай яриқлар турган айланма асфальт йўллардан тез юриб бормоқда. Йўлда балад-паст тоғлардан кичик-кичик қишлоқлар, мевалар тоғлар қўнликдан. Тоғ ва адирилар саниқ қўнлик ёнган. Гала-сеи ўриб олганлар ерлар ўз қўнлигини ўзгартирмагандай олтин қисми билан киши эътиборини ўзига беҳтиёр тортди. Ҳосили йилгил олинган галазорларда қорва моллари тоғ қўнликларидан пайдо бўлган бутур қаровиларига ўхшайди.

Меҳнатхас элининг баракали ишлари ҳамма ерда гурирлаб, киши қалбига сениқ бағишлайди. Тоғ шоронидан мардонавор меҳнат қилиб, ақойиб бог-бўстонларни вужудга келтирган қўнлик гул азаматларга тақсир айтиб ўлар билан учрашувга шошилмади.

Қўнлик бўлида тоғлар бағрида мавжуд бўлган Дангара районига келдик. Район меҳнатчилари ўз бог-тоғлари ва экин-зорларидан парварид этилиб ундирилган нози-

неъматлардан дастурхон ясаб, йўлимизга пешво чиқдилар. Бизлар улар қаршига шошилдик.

Район раҳбарлари район ҳўжаллиги ва истиқболга ҳақиқат ҳақиқат фактларини бизга сўзлаб бердилар. Район оқсоқоли ўртоқ Нозиков икки тоғ орасидан кендлаштин бизга қўнлик. Бу ерларда қандай пахтазор воденига айланди, деди. Нурек ГЭСи қўнликдан кейин бу ерларга ГЭСдан оби-ҳаёт келди. Дангара даштида 100 минг гектарга яқин ер сугурилди. Бу ерда ақойиб бог-тоғлар, «оқ олтин» чаманзорлари пайдо бўлди. Бу ерлар ҳам Миланачул ерларидан гулистонга айланди. Қўнлик гул дўстларга ишларидан янги катта муваффақиятлар илал янги йўлга қиқди.

Чокча район — Тожикистоннинг жанубий районларидан бириндир. Район ерлари яхлит чаманзорга ўхшайди. Пахта ериларини уфққа бош қўйган. Ленин номи колхоз районининг энг юқори ҳўсали пахтакор ҳўжалликларидан бири. Минг гектардан ортиқ пахта майдонидан улкан хирмон қўнликдан азаматлар декада қатнашчиларини эр тағинлар билан қўнлик олишди. Қишлоқнинг машҳур ҳўжаллари пешво қиқиб, ўзларининг ақойиб қўнликларини билан декада қатнашчиларини муобарақоб этишди.

Бу колхоздаги учрашув қўнлиги Босе район меҳнатчиларини учрашувларига қўнлик кетди. Босе районидан Ленин номи колхозининг раиси, СССР Олий Советининг депутаты, Социалистик Меҳнат Қарамоми Мирали ака Маҳмадиев бизларни ўз раҳбар бўлган ҳўжаллига тақдир этди.

Биз Тожикистоннинг энг йиллик пахтакор ҳўжаллиқларидан бири бўлган Босе районидан Ленин номи колхозда меҳмон бўлдик.

Колхоз тўқай ва бўз ерларда ташкил этилган. Мирали ақининг ўзи асли гармлик. Босе районига энг шимариб, янги ерларни ўзлаштиришга ўз ҳамқишлоқлари билан бундан кўп йиллар олдин қўнлик келган. Тадиборин, гайратли, ташкилотчи, қишлоқлар меҳрибон ва илгир Мирали ака катта ҳўжаллиқ раҳбар бўлиб, илгари тўқай ва бўз бўлиб ётган ерларни чаманзорга айлантирган. Ўзининг 1968 йилида Душанбадаги «Ихрон» напсирети томонидан чоп этилган «Бир-дўстликнинг боғлиғи» деган китобиде Ленин номи колхозининг ўқимчи, ҳозирги ҳаёти ва келажиги ҳақида ақойиб фактлар ҳикоя қилинди.

— Мен тоғлик қишлоғимдан қиқиб Қўлоб томонига йўл олганимда йигирма ешлик нафронинг илгир эдим, — деб ўз ҳикоясини бошлади Мирали ака. — Гармдаги Сари Хосор қишлоғимдан қиқиб мана шу тоғини ва белов Қўнлик сув соҳили томон йўл олдим. Мен йўлга ёлғиз қиқиб эдим эдим. Мен билан бирга қишлоғимнинг меҳнатсевар, ақойиб йигитлари ҳам йўлга қиқиб эдилар. Ота-Ватанга «оқ олтин» керак эди. Суви сероб, лекин ерлари бекор ётган бу ерларни ўзлаштириш керак эди. Бизлар гайрат қамарини белга маҳкам боғлаб яхши ният билан бу ерга келдик. Қишлоқ сув ҳўжаллигига етиб келганимизда ҳаммаси бўлиб, 40 кишидан иборат 25 ҳўжаллик эдик. Бизлар ана шу қиқинча ҳўжаллиғидан билан Қўнлик сув атрафидан ботқоқ ва бўз ерларни ўзлаштиришга киришдик.

Рансинг ўқимчи ҳақидаги ҳикояларини эшитар эканмиз, тоғлик тожик йигитларининг жасорати ва мардонавор ишларига қўнлик бўлиб, уларнинг улкан ишларидан беиҳё хурсанд бўлар эдик. Биз Мирали ака билан бирга колхоз далаларини айланиб, унинг

поянига ета олмадик. Бир-бирига туташ пахтазор водилар бу гигант колхозга қаранди. Ҳўжаллиги комплени ривожланиётган бу азамат колхоз республиканинг энг пешва пахтакор ҳўжаллиқларидан бири.

Босе районидан кейин қўнлик дўстлар даргоҳига ташриф бурдик. Йўлларда самимий тантанали учрашувлар бир-бирга уланган кетарди. Йўлларда гуллардан беиҳёлар тўнлашиб, саниқ куз ноз-бўялларини, пофтахлар билан бизларни меҳмонлар қўнлик олишар эдик. Қўлоб педагогика институтини ўқувчилар дилларимизда унутилмас таассуротлар қолдирди. Қадимий дўстлик иллари илгир оғилар билан бизлар жилава топарди.

Китоб бозорларига ўзбек адибларининг асарлари сотилиб, авторлардан дастхат олишга шошланганларнинг ҳисоби йўқ эди. Ҳўжаллар ва ҳаваскорлар ўзбек қўнликлар ва ашулаларини икром этишди, бизларини шод-хуррамлик билан қўнлик олар эдилар.

Шатнов номи колхоз Қўлоб районининг энг йиллик пахтакор ҳўжаллиқларидан биридир. Колхоз қишлоғида тантанали йилгилангача бўлди. Олис қишлоқлардан байроқ кўтарган суворилар келишди. Қария-сурияларнинг оҳанглари ашула, ўйилар декада қатнашчиларининг шарафини улуғлаб тобора авига кирарди. Колхоз раиси қишлоқ меҳнатчиларини номида табрик иттифи сўзлаб, ўз сўзини шеър билан тамомлади.

Ранс, Тожикистонда хизмат кўрсатган пахтакор Сафарали ака Зарипов қўнликда мисралар билан бизларни табриклиди:

Эй, азиз меҳмонлар, хуш келибсизлар,
Қондош-қадрдонлар, хуш келибсизлар.

Дўстлик қадрини билгаймиз азал,
Дўсти юнажонлар, хуш келибсизлар.
Чўлда яратганмиз бог-бўстонлар,
Уфққа бош қўйган майдонлар.
Тоғлардан балад биз уйлар хирмонлар,
Гўзал элимизга хуш келибсизлар.

Рансинг шеърини табрик ҳаваскорлар қўнликларига уланиб кетди. Ўртага бизнинг санъаткорларимиз тушди. Дўстлик шодиларини ярим кенгача давом этди.

Қўлоб дўстлар қонадонидан Нурек ГЭСи қўнликларидан даргоҳига йўл олди. Икки тоғни бир-бирига туташтириб, балад тўғон қўнлик, дунёда қисси бўлмаган ақойиб гидроузел яратишга беиҳё болган замон фарҳодларининг меҳмони бўлиб ҳаммаимизни қўнлик эди.

Гидроузел Пулисангини (тош қўнлик) дарасида қад кўтарди. Биз Қўлобдан довлардан ошиб, Нурек шахрига етиб келдик. Қайсар ва шўх Бахш дарёсининг соҳилидаги киши Нурек қишлоғи катта шаҳарга айланди. Қўнлик катта шимам уйлар илгир очилган кенг асфальт йўл бўйлаб, савлат тўқиб турди.

ГЭС қўнликларини тоғ бағридан қориз-туғилеб қилиб, дарёни янги ўзанига буриб юборибдилар. Дарёнинг эски юбиди ГЭС ишюсти учун қўнлик-тайёргарлик ишларини қиқиб олиб бормоқда. ГЭС қўнликларидан турли мйлат фарзандлари қўнлик қўлга бериб, меҳнат қилмоқдалар. Бетончилар бригадасига қўнлик В. Муҳаммадиев деган йигит бошчилик қилмоқда. Муҳаммадиев бизлар билан қўнлик, бизларни ўқимчи ақойиб аҳил шериклар билан таништириб, бу йигитлар билан ишлаш нақадар завқли, деб бизларга қўнлик сўзлади.

Нурек ГЭСи қўнлик ишта тушса Бахш соҳили бўйлаб Қўлоб йўлида янги нур ва сув манбаи бунёдга келди. Унинг ҳаётбахш йигитлари Ўзбекистон ерларига ҳам етиб боради. Бўламкан ГЭС майдонидан ишлайётган пахлавоиларини қўнлик эканмиз, қардош республиканинг гўзал эртаси қўнлик даштида намсон бўлади. Дангара

қўнликлар яхлит чаманзорга айланди. Тоғлар орасидан қанчадан қанча бўш ётган ерлар илгир водиларга айланди, ерлар бахмал алобоса бурканди.

Нурекдаги учрашувлар юракларимизда унутилмас хотира бўлиб қолди. Ўзар дарёни тоғ бағрига буриб юборган азаматлар нур дарёсини бунёд этиш учун қўнлик қўнлик. Ўларнинг ишига неча янги «Хамса» лар бағишласа эрийдик. «Самди Фарҳод» — Фарҳод қалъалари афсонадан ҳақиқатга айланди. Бу ерга келган кишилар азамат диригини азамат ишларининг гувоҳи бўлиди.

Дўстлик тароналари қўнликлар маданият саройида, қўнлик майдонларида янғирди. Бу ерда янги қўнликлар, ўйилар, тасвирий полотнолар яратилди. Бу ер — чинакам илҳом водиси.

Душанбада, ижодий ташкилотлардан бўлган мулоотлар қўнликларини совет адабиёти ва санъатининг алали таракети ва ижодий ҳамкорлиги темаларига бағишланди. Ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, санъаткорлар ва кинематография ҳодимлари Тошкентда ва Душанбада ўтказилган учрашувлар икки халқ маданияти ҳақида катта воқеа эканлигини сўзлашиб келажикда янги асарлар ижод қилиш ва дўстона ижодий ҳамкорлик ҳақида фикрлашиб олдилар. Ижодий ташкилотларда бўлиб ўтган учрашувлар умумсовет адабиётимиз ва санъатимизнинг равишда ижодий роль ўйнайди.

Декада қардош халқлар дўстлигининг улуғ тантанасига айланди. Қўнлик асарлардан бундан давом этиб келатган қадимий дўстлигимиз улуғ замонада ўқимчи Тожикистонда ўтказилган адабиёт ва санъат ғўқулиги ана шу бахтли халқларимизнинг гуллаб-яшнаётган маданиятининг ёрқин намоишидир.

Биродарномани тутатар эканмиз тожик адабиётининг бобокалонини улуғ Абу Абдулло Рўдакий сўзлари қалбимизда жаранглади:

Жаҳоннинг шодлиғи йилгилангача бўлган,
Дўстлар дийдоридан бўлмоқда устун.

НАЗАРМАТ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

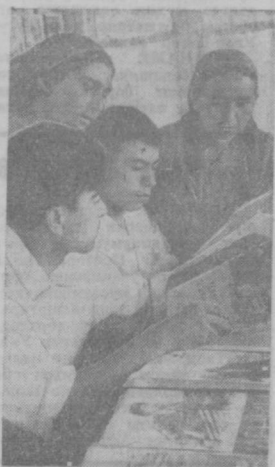
МОҲТАСАБДАН

ЧЕВАР ҚИЗЛАР

Тошкентдаги бадий наштачилик фабрикасининг қўли гул попчилари қўлидан чиққан дорпеч гулқўрпа, палагу чойшаблар ҳар бир ховдоннинг беэб туриб, на десак мусобақа бўлмас. Корхона коллективининг ҳалигача тобора ўсиб бораётган талабига қўйиш учун тайрат кўрсатиб ишламоқда. Тошкентликларнинг дорпеч билан алоқаси оғир.

Фабрикада дохилимиз В. И. Ленин тутилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўзaro мусобақа қилиш тус олиб кетди. Улар беш йиллик плани 1970 йилнинг ноябрь байраминга бажаришга қатъий аҳд қилишди. Паллагу қўшмачи минг-минглаб гулқўрпа, чойшаб ва налалар тайёрлаш, камида 40 минг киловатт қувват электр қуввати тежаб қилиш шари остида ишлашяпти. Улар, Колдентининг 9 ойлик иш акунлари айниқса саломатли бўлди. Бу мусобақанинг самаралари натижаси, албатта. Улар 5 миллион 78 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, планга қўшмачи 116 минг сўмлик маҳсулот беришди. Жумладан, 2355 дона дорпеч, 3 минг чойшаб ва кўплаб бошқа маҳсулотлар тайёрланди. Палладидан бир неча минг сўмлик товар кўп реализация қилинди.

С. СУЛТОНОВ.

КАЛИНИН районидagi Алишер Навоий номи колхознинг сийсиш-тутилган куннинг 100 йиллик тўғта катта ҳозирлик нурондорлар. Бу ерда дохилимиз ҳаёти ва революцион фаолиятига оид сийсиш ва оммабоп адабиётлар стенди ташкил этилган. Суратда: Хужалик аъзолари Ленин, га оид китоблар билан танишмоқдалар.

Б. Сафаров фотоси.

ҲАР БИР ОИЛАГА

Ўрта Чирчиқ районидagi шу кунларда 1968 йил учун газета ва журналларга обуна қилиш кўнги тус олган. Бу йил обуначилар сонин ўтган йилга қараганда аича қўлайиб, 142 минг кишига етди.

Ленин номи колхоз ҳамада 33-сон саккиз йиллик мактабда районда биринчи бўлиб обуна бўлиш тугалланди. «Ленин йўли» колхозини, Киров номи, 6-боғдорчилик совхозларини меҳнатчилари ҳам «Совет Ўзбекистони».

«Тошкент ҳақиқати», «Муштум», «Гулистон» ва бошқа газета-журналларга зўр қўйиш билан ёзилмоқда.

Райондаги матбаа тарқатувчилар обуна кампаниясини 15 октябрга қадар тугатиш учун астойдил ҳаракат қилишяпти. Х. ТОШТЕМИРОВ, Т. ТОЖИЕВ, ТошДУ студентлари.

ИХЛОС

Хотида совхозга ишга келган кўнли бешлаб пайвандчилар касбига қўнқиб қўнди. Далида пайвандчи бўлиш истаги пайдо бўлди.

У ўз истагини совхознинг моҳир пайвандчиларидан бири Ш. Умурзоқовга айтди. Умурзоқов ва Хотидадан ўнган шогирди қилиб олди. Хотида пайванд қилиш усулларини жиридан-сиргача ўрганди.

Кўп ўтмай, Хотида ҳам илгор пайвандчилар қаторидан муносиб ўрни олди. Хотидадан бу йил қўнган кўртан пайвандларнинг даярлиги ҳаммаси гурқабар ўсмонда. У ҳар кўн юзлаб қўнган пайванд қилипти.

Хотида Аҳмедованинг илгалари ҳали катта. У ўз соҳасида оид ҳар хил адабиётлар ўқиб, илгалар тажрибасини ўрганиб борапти. Еш пайвандчи қизга ишда катта муваффақиятлар тилашяпти.

Қ. ИЗОДШЕВ, «Тошкент» мева-қўнатилик совхозини.

ФИЛАТЕЛИСТЛАР КЎРГАЗМАСИ

Москвадаги Политехника муҳайи залларида Бўтуништифил филателистларнинг ВЛКСМнинг 50 йиллигига бағишланган юбилей кўргазмаси очилди.

Унда 150 та почта маршалари, отиритилар, қонвартлар коллекциясида қарийб 45 минг экспонат қўйилган. Улар иллий коммунизм асосчилари Маркс, Энгелс, Лениннинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида, марксизм-ленинизм ғояларининг таънаси ҳақида, Ленин комсомолнинг совет ҳаёти билан бирлигида босиб ўтган шонли 50 йиллик йўл ҳақида қўн қилади.

Тошкентлик В. А. Ключининг «Ленин комсомол» — КПСС ёрдамчиси» коллекцияси кўргазмага қўйилган. Унда тошбакиларда катта таассурот қолдиримоқда. Бу коллекция 12 ғарайдан иборат бўлиб, унда ВЛКСМнинг сўздалари, комсомолнинг 25 йиллик ва 40 йиллик, Улғу Ватан урушида қўнқиб турган комсомоллар, мақом айларидаги антифашист кураши тўғрисида алоҳида бўлимлардан жой олган.

Тошкентлик филателистнинг йолдечиси москвалилар ва пойтахт меҳмонлари томонидан ахши баҳодарлиқда.

Л. АПАРНИКОВ, Москва.

моқда. У планларини ҳаминша ошғир билан алоқаси.

Юсупова кишиларнинг ҳурматига сазовор бўлган ана шундай меҳнатсевар аёл. Унинг коллектив ўртасида бўлсун ба-ланд.

Х. КАЗАКОВ, шахсий пенсионер.

МАРА ЁИГИТ

Тўн. Вақт алламаҳал ади. Юнусмад ширини уйқуда ётарди.

Эшқининг қаттиқ тақиллаш уни уйқудан уйқотиб юборди. У ҳовлига чиқиб, эшик томон қараса, эшик орқасида кимдир безовталаниб турарди. «Бирор ҳодиса юз берганга ўхшайди», қўнқиб ўтказди у. Эшқининг очили билан уни бир йигит қарийб олди ва кўнқиб ўрнига ердамга келган бир иллийи номалум шахс ечинтириб қўнқиб бўлганини айтди, ёрдам сўрайди.

Бу ноҳуш хабарни эшитган дўрунча командир Ю. Нузулметов тезлик билан қўнқиб, воқеа содир бўлган жойга боради.

Дўрунча жиноятчини қўнқиб

лин қанопзор орасида беркиниб ётган жойидан ўршлаб, милицияга топширади. Қўнқиб-бўшларни эгасига қайтариб беради.

Ю. Нузулметов Қарат Маркс номи колхозда ҳалол меҳнат қилади. Шу билан бирга колхозчиларнинг оқилолигини бузишга уринадиган айрим шахслар билан жиддий кураш олиб берибди.

Колхоз правлениеси хушёрликларини учун Ю. Нузулметов ва унинг дўрунча йигитлари — Турдибек Юсупов, Хўжабек Хошимов, Юрай Дмитрий ва Тан Сон Хвалари бир неча бор қимматбаҳо бўюмлар билан тақдирлаган. Бу йигитлар меҳнатсеварлиги ва колхозчиларнинг оқилолигини «сақлашдаги хизматлари тўғрисида шундай ҳурматга сазовор бўлишяпти.

Х. ИНОЯТОВ, Юқори Чирчиқ.

лик ҳашаматли мактаб биноси қад қўнқиб турибди. Ўз меҳнат қилганда колхозда иллийи замонавий тинда қўнқилган болалар боғчаси ишлаб турибди. Яна ун йиллик мактаб пахтакорлар фарзандларига тортиқ этилади. Мама шуларнинг ҳаммасида депутат Роза Отабеевнинг ташаббуси бор, ташкилотчиллиги бор.

Шу кунларда Жамбул участкасида 536 ўрнли ун йиллик мактаб қўнқилапти. Колхознинг барча хонадорларини водопровод суви билан таъминлаш, газлаштириш ишлари қизғин давом этапти. Роза сайловчиларнинг нақалларини бажариш учун ана шундай жон қўнқирапти.

Бизда Роза Отабеевнинг бошиқ бригадари қўнқилган Жамбул участкасидан жуда мамнун қайтибди. Шу участка пахта майдонларидан йилдан-йилга юқори ҳосил олаётган дехқонлардан хурсанд бўлган. Роза хон Ўзбекистон бўлган — эрта маррага етди. Ёрун юз билан галаба рапорти беради.

«Оқ олтин» шайдоси Роза Отабеева бригадасида катта муваффақиятлар тилашяпти.

Э. ҚОДИРОВ, «Тошкент ҳақиқати»нинг шатсиз муҳбири.

МОСКВАДА ТОШКЕНТ НОМИ

Москвадаги Рязань проспектида минг ўрнлига қўнқилган кенг экранли кинотеатр биноси қад қўнқиради. Бу аjoyиб кинотеатрга москвалилар тинчлик шаҳри бўлган Тошкент номи беришди.

Бу ерда республикамизнинг ҳаёти билан таништурувчи фотостанка ташкил этилган. «Тошкент» кинотеатрида «Ўзбекфильм» студияси ишлаб чиқарган янги бадий фильмлар муназам намойиш қилиб турилади.

Шунингдек янгида меҳнатқашлар депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия қўнқитининг қарори билан Жданов районидagi янги очилган кўчага «Тошкент» номи берилди. Бу кўчада кўп қаватли бинолар қад қўнқирамоқда, қўнқилмазорлаштирилмоқда. Яқин келажикда «Тошкент» кўчаси пойтахтнинг энг чиройли кўчаларидан бирига айланади.

Л. ОРИПОВ.

Инобат опа Махмудова кўп йиллардан бери Юқори Чирчиқ районидagi 23-марказий дорихонада ишлабди. Инобат опа ўн иллайтган дорихонада аҳоли учун керак бўлган дориларни доимо тайёрлаб қўнди. Меҳнатсевар бу аёлнинг хизматидан район меҳнатқашлари мамнун бўлмоқдалар.

Х. Хўжажонов фотоси.

«ОҚ ОЛТИН» ШАЙДОСИ

ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ

Дала шийпонига етиб борганимизда қўнқиб зарҳалларини йиғиштириб аста-секин ётганга бош қўнқитган эди. Муздек эсаётган олтин кўз шайдоси қўнқиб алақадар хушур бағишларди. Прёбемидан тараляётган дилрабо қўнқиб салоси қўнқилган ором беради.

Бепеён пахтазорда ўзгача фойда. Минг-минг чанқоллардан қайнаб тошган олтин нуқралар қўнқилган қувонтилади. Жўнқиб ҳаёт, қайноқ меҳнат авжига элган. Бир томонда териячи йигит-қизлар, нариги катта пайкалда дехқон оғирини еттиб, узогини яқин қилаётган «загори келмас»лар тилин билмайди. Кечки салқин пахтакорларнинг бир ғайратига ўн ғайрат қўнқиб юборган. Унда келин маррага айланиб қўнқилган аёсасини, олтин тээрқ қамчилан, мондила биринчи бўлиб етиб бориш учун чинакам кураш кетётганлиги сезилиб турибди.

Бригадир пайкал оралайди. «Хорланг, барака тонинг» каби иллий сўзлар билан териячиларини, азамат дала гвардиячиларини руҳлантиради. Бунқорларини моҳирлик тўнқирди, бир-бирига йўл олаётган меҳнатқайдоҳига бир иллий ахша чой тутди.

— Кечгадиган кам бўлмайди-ми? — мамнун сўрайди у.

— Ортиқ бўлади, икки бунқор ортиқ бўлади, — меҳнатқайдоҳи иллий билан жавоб беради.

Орадан бироз ўтган, бригадир — «оқ олтин» шайдоси

Роза дала шийпонига келди. Биз билан эски қадридонлардай ҳўл-ҳўл сўрашган. Бир иллий дала аиччи чой устида у билан сўхбатлашдик. Бригада аъзоларидан, меҳнатқайдоҳилардан хурсанд бўлиб сўзларди:

— Барака топишини. Ғайрат қилишяпти. Кўнқига 3—4 процентдан топиришяпти. Мамедов, Бойзоқова, Усмонов, Мирзаахмедовлар кўнқиликка ўрнат бўлаётган пахтакорларини миздан. Ана шу кишиларнинг ҳалол меҳнатини ҳар қанча мактаса арийди.

Розанинг гапларидан бригада бу йил 80 гектар ерининг ҳар гектаридан ўттиз тўрт центнердан хирмон қўнқитиш учун курашаётганлигини шу аиччи билан ёз бўйи астойдил меҳнат қилинганлигини, пайкалда эсиммага олганга меҳнуриятга яраша ҳосил етиштирилганлигини билди олди. Хўнқира йиллик план 80 процентдан зиёдор бажарилибди. Икки-уч кўнқиб бериб, план юз, юз ёруғ бўлади.

Розахон мама шундай тажрибали пахтакор. У кўнқилган хурматига, ишончига сазовор бўлганга катта мактаб йўнқили босиб ўтди. У еттиччи сийфни таомиллаганида онасига қўнқиб хўнқилиги техниккага қўнқиб ўқини истаги бажарилини айтди. Нима қилса ҳам онада «қўнқиб қолмасан, қизим, аиччи ўқитувчи бўл, врач бўл» деб насихат қилди.

Розани? Ахдидан қайтгани йўқ. Қўнқилган хўнқилида иш-

лаш, чинакам пахтакор бўлиш қандай шарафли иш эканлигини еттиб билан онасига тушутирди. Шундан кейин онаси «Майли қизим, истаганинча бўлсин, иллийи мен сени бахтли бўлишини истамай» деб меҳрибонлик билан.

Қўнқилган қиз Роза техниканинг агрономлик факультетини иллийи диплом билан таомиллаб, жонқон колхозига қайтиб келди. Колхоз правлениеси уни мактабхўнқиллик бригадасига бошлиқ қилиб таинилганда баъзилар: «Шу ёш қиз бригадирлиқни эллай оларини» деб эътироз билдиришди. Роза бундай гапларга қўнқиб соддагилардан эмас эди. Бригада аъзоларини ахша эди, ука эди, хўнқилмоқда билан меҳнатга руҳлантирди.

«Политотдел» колхозига бориб республика мактабхўнқиллик қўнқиллик ун қўнқиллик семинарида қўнқилганлиги жуда қўнқилди. Иллийи самарали бўлди. Зиммага олганга меҳнуриятдан ҳам ортиқ қўнқиллик етиштирди. Колхоз сотини сийрлари ширали озуқага маъмур бўлди.

Бундан беш йил иллийи Розанинг ҳаётида қўнқиллик воқеа юз берди. Ташкилотчи, одамларга ғамхўр, одоб, ахлоқли, ишга жонқўр Розага катта ишонч билдирилди. У Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайланди. Орадан бир йил ўтмай, партия сийфига қабул қилинди.

Роза бундан бир-икки йил

иллари пахтачилик бригадасига ўнқиб ишлаш орасида юрарди. У ана шу ораун амалга оширил мақсадига колхоз правленисига, бошланғич партия ташкилотига қўнқилганини айтди.

— Жамбул участкасига бориб ишласам, дейман, — деди.

— Ахир у участка кир ер бўлса, гектаридан олинганга ҳосил ун саккиз центнердан ошмаётган бўлса, қўнқиллик қўнқилликкансан, синглим, — деди колхоз раиси Абдужаббор Неролов.

— Шахдидан қайтармайлик, — шунда Розани қуватлади, агроном, — майли ишлаб кўнқиб, тажрибали пахтакорлардан беркиниб қўнқил.

Ҳа, кир участкасига ишлаш чиндан ҳам оғир эди. Роза аяло ерларини текислашга эътибор берди. Ерин босқанг элини боқди, деган ҳикмати тапта амал қилди. Сўғориш шохобчаларини тартибга солди. Бригадада беркинилган аъзолар ўз ҳалол меҳнатлари билан Розани қўнқиллаб-қуватлашди.

Роза тиним билмас эди. Чингит экинчада ҳам, ғўза қатор оралиғига ишлов беришда ҳам аялламаз ҳалол хизмат қилиб келмоқда. Уни ҳурматлаб «отахон» дейишди.

Отахон нагадир, кичикдир, ҳаммага хўнқилмоқда. Магазини ҳаминша озода, молларнинг нар-

Савдо хизматида 40 йил

Абдуқодир ота Оққулов қарийб қир йилдан бери савдо соҳасида ҳалол хизмат қилиб келмоқда. Уни ҳурматлаб «отахон» дейишди.

Тал планларини доимо 110-115 қилиб бажаради. У ўзининг ҳалол ва самарали меҳнати тўғрисида рапорт берибди. Меҳнатсевар бу аёлнинг хизматидан район меҳнатқашлари мамнун бўлмоқдалар.

Т. ТАМАОЕВ.

БЕМОР МИННАТДОР

Шифокор деганимизда кўз олдимизга инсон саломатлиги йўлида жонбозлик қиладиган меҳри дарё кишилар намоён бўлади. Дарҳақиқат, киши ҳаётини касал қангалидан сақлаб қолтиришда шарафли касб бўлади-ми?

Мен бир неча йил давомида ошқозон касаллиги билан оғирдим. Врачлар даволашди, лекин дарддан тамоман мусалфо бў-

лолмадим. Кейинчалик аҳолиим ана оғирлашди, мадорим қочди, ишда қўнқил бормай қолди. Бир кўнқиб Оққўрғон қишлоқ касалхонасининг хирурги Шавкат Қосимовга мурожаат қилдим. У мени операция қилиш кераклигини айтди. Операцияни Ш. Қосимовнинг ўмир йўлдоши Фотима Пулатхўжаева ўтказди. Тез кунда соғайиб кетдим.

Ҳозирги кунда уй юмушларини бажариш билан бир пахта теримда фаол қатнашяпман. Кўнқига аъзоларнинг қатори 100—110 килограммдан пахта териб хирмонга тўқийман.

Шавкат ака билан Фотима ошанинг номлари доим дилимда. Мен улардан жуда ҳам миннатдорман.

Сайдинисо АНОРБЕКОВА, Оққўрғон району.

«ЭВРИКА»ГА ҚАРШИ ФИТНА

В. ЕГОРОВ

— Ёдингизми, Эронга бизнинг қўшинларимиз кирганда нацистлар агентурасини тутатишда қандай катта ёрдам берган эди? — эслатди полковник. Ленин Панков тўб бу сўзларни эшитмаётгандай эди.

— Президент Рузвельт тақлиф этганидек Катта урғуннинг Қоҳира ёни Бағдод яқинидаги бирон бир жойда уйрашуви бизнинг ҳукуматимизга розилик берганида бизга ҳозир жуда қийин бўларди, — деди у. — у ерларда немисларга ўз режаларини амалга ошириш осон эди. Хар ҳолда Эронда совет ва инглизларнинг қўшинлари турибди.

— Бошқа ерларни тақлиф қилар экан, президент нимани ваққилиб қўрсатган эди?

— Рузвельт ва Черчилль 1943 йил августда тақлиф этган жойлар Москвадан узоқдаги сабабли Сталинга маълум бўшди. У 1943 йил 8 сентябрда Рузвельтга ёган мактубида Эронга тақлиф қилди. Рузвельт узоқ вақтга қўймай Техрон атрофидаги сабабли ушбу ҳаво тезтез йўналишда бўлиб турган ва конгресс билан алоқа қилиб туриш қийинлашди, бу янги учун радио ва телеграф эса ярамайдиган, деб ваққилди. Фақат янги ойдан сўнг, 8 ноябрда Рузвельт Техронда учрашувига розилик билдирди ва конференцияни 1943 йил ноябрь ойи охиридаги бошлангич тақлиф этди. Бизнинглар ва Англия ҳукумати бунга қаршилик билдирмайдиган. Бундан кейинги ёзмалиқларнинг катъий сир сақлаб ҳақида келишиб олинди. Эндиликда ёзмалиқларда Техрон — «Қоҳира-уч» деб, уйрашув эса — «Эврика» деб аталди.

— Немисларга уйрашув ҳақидаги маълумотлар қардан маълум бўлди экан? Афсуски, ҳозир Советларнинг бунини аниқлашга имконияти йўқ.

— Шу билан ҳозирча тутатимиз, — деди ўриндан тураркан Панков. — олинган маълумотлар ҳақида кенгашга ахборот беришим керак.

III.

Бериядаги воқеалардан Шульц тўп-та-тўғри Шелленберг айтган Линденблат билан учрашгани жўнади. Линденблат уни самийки кўриб олди. Эронга кириш ҳуқуқини берувчи Швейцария граждани номига ёзилган паспортини олган Шульц у билан хайрлашди.

«Мен учрашган нацистлар Германиясининг энг сўнгги расмий шахси, — деб ўйлади у Линденблат тўғрисида, — нахотки мен узоқ вақтга қадар нацистлар галабасидан фахрланиш заруратида қўйилган бўлсам?»

Чўнтагига Швейцария паспортини солиб олган Илья Светлов ўзини ҳозир деярли бахтиёр ҳис қилди. У қафга кирди, стол ёнида ўтирди, олдида газетга ёниб қўйилган, ҳавалар оғушига берилди.

Ун йил муқаддам назидани ба-жарини учун тарк этган Ватанига қайтиш фурсатини қийинлашгандай эди. Ўзи турғилиб ўсган Еленадорф немис колониясининг чироили, тоза ўйларни ёнда келди. Илья Светловнинг отаси — Афанасий Курдюков — колонияда ягона рус бўлиб, маҳаллий вино ширкатига ишлаб кетарди. Илья немис болалари билан ўсиб, немис тилини она тилидан ўрганиб олди, маҳаллий мактабда ўқиди. У ширкат ҳисобчисининг ўғли, бир уйда туратган Фридрих Шульц билан жуда қадрдор эди. Иккови теда теги бўлиб қолди, бу ҳол эса уларни яна ҳам яқинлаштириб қўйди. Ўрта мактабни тугатгач, комсомол Ильяни ГПУ органларига ишга жўборди. Хизмат йилларида у кўп нарсаларни билиб олди.

У Фридрих билан учрашганларда унинг соддалигига ҳайрон қоларди, лекин бу ҳол уларнинг дўстлигига путур етказмас эди. Қўнларнинг бирида Фридрих Германияда яшовчи амакини Ганс Шульцдан хат олганини айтиб қолди. Унинг айти вафот этгани, фарандлари йўқ, шунинг учун ҳеч қачон қўнлардан қардор бўлишни сўрабди. Амакини Фридрихга олиб маълумот олишга ёрдам беришга ваъда қилибди. Рус қизидан қайтиб бўлган ва ташлаб кетгани немислар Фридрих Германияга кетганига қўнлиб йўқ эди.

Илья ўз хизматида бунини галлириб берганида, Фридрихнинг барқарорлигини фойдаланишга қарор қилди. Унинг ўрнига Германияда раҳбарлик органига ишга ўтган ва қўнларини вазифин билан Илья жўнаб кетди.

Шуларни ўйлар экан Ватанини соғиниш ҳисларини Илья янада кўчириб сездди. Газетани ташлаб, қўнлар бир неча соатларни қандай ўтказишни билмай қафдан ташқарига чиқди.

(Боши газетамизнинг 9 октябрь сониди).

ХУРМАТЛИ ГАЗЕТАХОН!

„Тошкент ҳақиқати“ газетасига обуна бўлишни унутмадингизми?

IV
Пассажир самолёти Бокунга қийинлашмоқда. Бу ерда у бир неча соатга қўйили, сўнг яна Техронга учини керак. Пассажирлар орасида генерал Панков ва полковник Авдеевлар ҳам бор.

Аэродромда уларни давлат хавфсизлиги органлари маҳаллий аппаратнинг ходими кўриб олди ва хизмат хонасига кузатиб кириб, Москвадан олинган, улар ортидан юборилган хабарини тутқазди. Бу партизанилар отрядининг командири Д. Н. Медведевнинг маълумоти бўлиб, унда Катта урғунга қарши тайёрланаётган террорчилик ҳаракати ҳақида, бунинг учун немислар орасида гитлерчи офицер қилбасида юрган совет разведкачиси Николай Кузнецовнинг ҳам ёлғизлиқлари тўғрисида хабар қилинган эди. Шунингдек хабарда Кузнецовнинг ёлғизлиқ СС штурмбери Фридрих фон Ортель ишчи охирига етказмай тўсатдан гоёно бўлганини ҳам айтилган эди.

— Айтилган, уни Берлинга қайтариб олишган ва фитнанинг бошқа иштирокчилари сингари назарга ҳолатига ўтказишганга ўхшайди, — деди Панков.

— Василий Иванович, конференция қўриқлаш учун Эрон шимолида турган қисмларимиздан бирини Техронга юборасмикин-а? — Ҳа, шундай. Келинг бир йўлга ҳал қилиб олайлик, Техрондаги немис агенти Андрей Глушечкин кузатишни кимга топширсан бўлади.

— Бунинг учун Олег Смирнов жуда тўғри келадди. Форс тилида ақилоб бўлиб, маълумоти, адабиётини билиб, қўнлар алоқаларга эга, энг муҳими — тақлиф қўриқлаш билан атофатлардан фарқ қилмайдиган, худди форснинг ўқитмаси. Фақат форс мақолларини билиши билан мақтаниб қўйишнинг севади, қўнларга, — деди Авдеев.

— Уч соатдан сўнг Панков билан Авдеев машинада Техрон аэродромидан шаҳарга, совет элчи хонасига боришарди. Улар элчи хона маслаҳатчисига уларнинг таниш, дарҳол ҳарбий муассасалардан бирига — бўлажак иш жойларига жўнашди.

Смирновга унинг жуда зарур эканини айтишган экан, у бир неча дақиқа ўтмай шу ерга етиб келди. Панков билан Авдеевнинг қўнларини хурсанд қолди қисиб қўриқди.

— Энди теда нинга ўтайлик, — деди Панков. — Биз дарҳол Техрондан поляк мухожирини сифатида очик иш қўриқатган немис агенти — Андрей Глушечкин топишимиз керак. Қўнлардан сўриштирмай туриб, уни топиш керак — бунинг учун сиз нима қиломқисиз?

Смирнов ўйлаб туриб, жавоб берди.

— Энг тез ва осон йўли — бу поляк ҳақида маҳаллий полиция рўйхат китобидан ҳамма маълумотларни билиб олишдир. Бу китобда Техронда яшаб турган мухожирлар ҳақида ҳамма маълумотлар ёзилган бўлади. Полицияда мен совет ҳарбий маълумоти тилини вакили сифатида яхши билишди, шу китобни дарҳол беришларни турган гап.

Худди шу кунни Смирнов Панков ва Авдеевга текшириш натижаларини айтиб берди:

— Андрей Глушечк эллик ёшда, Назвин хибонидидаги ўз уйда яшайди. Эронга 1943 йилда польшаллик эмигрант сифатида келган. Унинг орақсидан кузатишимиз. Бу янги батафсилроқ маълумотлар олишимизга имкон беради.

Тез орада Смирнов шунини аниқладик, Глушечк деярли бошқа жойга бормай, кун бўли қўриқлаш фирмасида ишларкан. Афтига қараб эллик ёшдан анча ошган, деб ўйлаш мумкин. Қўриқлаш чала-йиг, ҳеч кимга эниги тегмайдиган маҳмадонга одам.

— Афтига, — бу байсақиллиги бир ниқоб бўлса керак. Шу йўл билан бировин ҳам шубҳага соймайди, — чакки эмас!

(Давоми бор).

МЕХРИ ДАРЁЛАР

Бу касалхонага кунда-кунроқ мингтадорчилик хатлари келиб туради. Айримларида ўз фарандларини даволага шифокорларга ота-оналарнинг чексиз ҳурмат-эҳтироми билдирилса, яна баъзиларида касалхонада коллективнинг ёрдамини ишларни тилга олинди. Илки ва самийи гайлар Оржоникидзе раёнидаги 4-болалар касалхонаси шифокорлари кучига-куч, гайратига-гайрат қўшмоқда.

Бу ерда даволанаётган беморлар ўқини ҳам давом эттиришди. Уларнинг соғайиб кетишлари ва яхши ўқинилари учун ҳамма шароит маъмулд.

Болаларга кинофильмлар кўрсатиб турилади. Музика ўқитувчиси В. Кузнецов, меҳнат ўқитувчиси А. Сосин ва бошқалар болалар билан қизларди машғул қилиб олиб боришди. И. Сюткина, Т. Каримова, И. Вовуров ва бошқа жонқулар шифокорлар ота-оналарнинг ҳурматини қозонишган.

А. ИНОҚОВ.

ГДРДА В. И. ЛЕНИНГА ХАЙКАЛ

БЕРЛИН, 8 октябрь. (ТАСС). Кеча Дрезден округидаги Грених шаҳрида таътилани вақтида Владимир Ильич Ленинга хайкал очилди. Шаҳар меҳнатчилари Германиядаги совет қўшинлари гуруҳи ҳарбий қисмларидан бирининг ҳарбий хизматчиларидан ана шу хайкални тўхфа тариқсиди олдилар.

Балайлиги 2 метр келадиган бу хайкал пўхтадан қўйилган. Уни совет хайкалтароши Валентина Попова яратган.

В. Попова хайкални очинишга бағишлаган таътинали маросимда нутқ сўзлаб, бундай деди: Совет давлатининг буюк асосчиси немислар диярида ўрнатилган бу хайкал Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасиданги бўлимас дўстликнинг рамзи бўлиб қолади. Бу дўстлик типчиликни сақлаш гаровидир.

Грених шаҳрининг бургомистри В. Леман ўзининг жавоб нутқида ана шу тўхфа учун совет жангчиларига самийий тапаккур билдирди.

ВДР ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 8 октябрь. (ТАСС). Вьетнам халқ армияси зенитчилик Нгеан виллояти устида Американинг яна бир самолётини уриб туширдилар. Вьетнам Информация агентлигининг хабар беришча, Шимолги Вьетнам территорияси устида уриб туширилган Америка самолётларининг сони 3197 тага етди.

ҚОҲИРА (Бирлашган Араб Республикаси). Янл дарбеси соҳити бўйлаб барпо этилган пальма хибонни.

Н. Киселев фотоси. (ТАСС)

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Утган сешаббо кунни Кисе динамочилари «Локомотив»ни қабул қилиб, 3:1 ҳисобида галабага эришдилар. Тўларин Химелницкий, Пузач, Сереворников ва москвалик Шелудько урди. Шундай қилиб, бутунга келиб турган жадалдада қўнлардан назият юз берди.

Командалар ў. т. о.
«Динамо» (К) 31 51—20 48
«Спартак» 31 32—34 43
«Торпедо» (М) 30 46—23 40
ЦСКА 31 40—28 39
«Динамо» (М) 29 35—22 37
«Динамо» (Т) 31 39—21 36
«Динамо» (М) 31 45—29 36
«Черноморец» 30 42—37 33
«Локомотив» 31 30—32 32
«Шахтёр» 31 32—31 29
«Зенит» 31 28—40 29
«Заря» 32 20—34 29
СКА 31 36—39 28
«Нефтьчи» 31 31—42 26
«Ир. Советов» 31 20—31 25
«Арабат» 31 27—41 24
«Торпедо» (Кт.) 32 25—38 23
«Кайрат» 31 19—35 22
«Пахтакор» 31 29—52 20
«Динамо» (Ка) 31 19—37 19

«Е қолди, 8 кетди». Бу муаммо турнинг жадалидан қўриқиб турибдики, Кировобод динамочилари билан «Пахтакор»нинг асоси, бўлди.

балки «Кайрат» ва «Торпедо» мухлисларини ҳам ташвишга солимоқда.

Бутун биринчилиқнинг навбатдаги учрашувлари бўлади. «Пахтакор» Ростов армиячилари билан ўз майдонида учрашди. Кировободликлар эса сафарда — «Луганск» шаҳрида ўйнайдилар. «Кайрат» Кутаис футболчиларини қабул қилди.

Командалар ўз майдонида дуруст натижага эришмаётганлиги одат тусига кириб қолган. Хусусан «Пахтакор» учун бу йил ўз уйи натижа мадад бермоқда. «Пахтакор» мухлислари ҳам ҳаммашарларимизнинг ўз майдонида бўладиган 5 та ўйинига умид билан қарамоқда. Чунки тошкентликлар 20 очкодан 17 тасини ўз майдонида қўлга киритдилар. «Пахтакор» стадионида бўлган 14 ўйинда беш галаба, 7 дуранг ва атиги 2 мартагина мағлубиятга учрадилар. Ўз ўйинларда рақиблар дарвозасига 18 та тўп уриб, ўз дарвозаларидан 2 баробар кам тўп ўтказдилар. Ўзбек футболчиларининг «қора қўн»лари асосан сафарда бўлиб, ўйинда атиги уч очко олдилар.

(бир галаба, бир дуранг ва 15 мағлубият). Сафарда 43 та тўп ўтказиб юбордилар ва атиги 11 марта рақиб дарвозасини нимонга олдилар. Ўз ўйини — Улан тўшанинг, деталари шу экан-да!

Агар бутун тошкентликлар ўз майдонида дуруст натижага эришсалар, Кировобод шаҳрида 18 октябрда бўладиган «хал қилувчи» учрашувга етарли запас билан бориладилар. Маълумки, кейинги турда ички омадсиз команда ўзаро беллашади.

«Пахтакор» Кировобод ва Бокунда мусобақалашган, қолган тўрт ўйини ўз майдонида ўтказди. Кировободликлар эса бутунга турдан ташқари яна икки марта ўзга майдонда — Москвада «Динамо» ва ЦСКА билан ўйнайдилар. Қўнлар билан Олмаота сафаридан сўнг Минск ва Ленинградга бориш қолди. Қўнлар футболчилари ҳам тошкентликларга ўхшаб Озарбайжон сафаридан қайтган, мавсумини охирига тўрт учрашувини ўз майдонида ўтказдилар.

Мана шу сўнгги учрашувлар қайси команданинг сўнгги ўйинида қўлиб кетишини аниқлаб беради.

С. МУСАЕВ.

МУСТАМЛАКАЧИЛИК ВА ИРҚЧИЛИК ТУГАТИЛСИН

НАВРОБ, 8 октябрь. Кения ва Либери давлатларининг бошқиларини мустамлакачилик ирқчиларининг Претория-Лисабон-Солсбери уюшмасини Африка қитъасида мустамлакачилик ва ирқчилликни абадийлаштириш қуроли, деб қатъий қораландилар. Либери президентини Уильям Табзиминг Кенияга қилган визити тамом бўлганидан сўнг Кения президентини Жомо Кениата билан Уильям Табзим эълон қилган қўшма ахборотда шундай дейилган: Африкадаги икки

давлатнинг раҳбарлари Родезия ирқчиларининг режимида муқим қилиб қадар тезроқ тутатиш, ба-шарти — лозим бўлиб қолса бу мақсадга эришмоқ учун қуролини куч ҳам ишлатиш зарур, деган фикрини яқинлиқ билан изҳор қилдилар. Улар жанубий Африка Республикасида ўтказилаётган апартеид сиёсатини «инсон иззат-нафсини таҳдирлаш ва инсон ҳуқуқларини қўпол қавишда бузиш» деб қатъий қораландилар.

ЯПОНИЯДА ЕР ОСТИ СИЛКИНИШЛАРИ

ТОКИО, 8 октябрь. (ТАСС). Бутун япониянинг марказий ва шимолий районларини 8 балли шимолга бўйча уш-тўрт балл куч билан рўй берган икки ер ости силкиниши даражада келтирди. Биринчи ер қимирлаш

эрталаб соат тўртда, иккинчиси эса соат ўнги ақинлашиб қолган, гада қайд этилди. Ер қимирлаш натижасида баъзи жойларда темир йўл ҳаракати вақтинча тўхтаб қолган.

нистик партиянинг раҳбарлик ролини ошириш юзасидан қўн-гайратларини активлаштирдилар, антисоциалистик қўнларга қарши қўриқини кучайтирдилар, оммавий информация воситалари тамонида социализмга хизмат қилиш учун зарур қўнлар қўриқдилар, партия ва давлат органларини марксизм-ленинизм, пролетар интернационализм позицияларида қатъий турмуш қилдилар, билан мушаккаллар бориладилар, деган жойларини таъкидлаб эшиттирди.

Радио иттифоқчилар қўнларини Чехословакияда вақтинча жойлаштириш тўғрисида тўз-яқиндаги партияда Чехословакиянинг хавфсизлиги учун, умуман тўнчиликни сақлаш учун ҳам муқим аҳамиятга эга бўлганини таъкидлайди.

ПРАГАДА ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ

ПРАГА, 8 октябрь. (ТАСС). Кеча Прагада социал психология масалаларига бағишланган халқаро конференция очилди. Чехословакия Телеграф агентлигининг хабар беришча, конференцияда иштирокчи, Руминия, СССР, Чехословакия, Югославия, Англия, Голландия, Италия, Канада, АКШ, Германия Федератив Республикаси ва Франция олимлари қатнашмоқда.

11 октябрда қадар давом этадиган конференцияда социал психологиянинг комплекс назарий ва методологик масалаларига бағишланган докладлар ўқилади.

СЕЛ ЕҒДИ

КАРАЧИ. Сел ёғинининг натижасида Брахманпур дарбеси этаклари тошиб, сув тўсиқ дамбаларини ёриб ўтди. Шимолги Покистоннинг Динашпур районига кўп майдонларини сув босди, минглаб ҳаётларнинг уйлари бузилди, шониларлар бузилди кетди, темир йўл алоқаси тўхтаб қолди. Ўзгариш бор. 25 минг киши турган жойларидан қўчирилди.

ТАБИИЙ ОФАТ

ДЕХЛИ. Гарбий Бенгалия штатидаги тоғли районларида ёққан сел вайронгарчилиқка ва аҳоли ўртасида қўриқларга сабаб бўлди. Даржидинга шаҳри районига, гина 500 га яқин киши ўлдир ва минглаб кишилар бошпанасиз қолди. Қўнни Жапайгур шаҳрида Тиста дарбеси тошиб кетди, натижада 250 киши ҳалок бўлди. Селдан ва вайронгарчилиқдан зарар кўрган кишиларга ёрдам бериш учун ҳарбий қисмлардан ҳамма вертоётлардан фойдаланилмоқда.

Спорт мастери Дилбар Менлибекова яқинда Душанба шаҳрида ўтказилган Ўрта Осиё ва Қўзонистон республикалари биринчи аёллар олимпиадасида қўлиб кетди. Суратда: Дилбар Менлибекова машқ бажармоқда.

Д. Михайлов фотоси.

Редатор ўринбосари Т. РАСУЛОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55—Қўриқтишлар програм-маси.

Рус тилида: 18.00—Қўмуш муно-фот (мактаб ўқувчилари учун).

18.20—Кинофильм (болалар учун).

18.40—Тележигиллар, 19.00—

«Пахтакор» — АСЖ. (Ростов-Дон) командалари ўртасидаги футбол.

«Пахтакор» стадионидан олиб қўриқтилади, танаффус вақтида тележигиллар (ўзбек тилида).

Ўзбек тилида: 20.45—Пахтакор-ларнинг меҳнат рапорти, 21.05

Қайнона (музыкали постановка).

ИКИНЧИ ПРОГРАММА

УКУВ ЭШТИТИШЛАРИ

ПРОГРАММАСИ

11.30—Умумий биология. Ерда

ҳаётининг пайдо бўлиши (ўзбек ти-лида), 12.00—Укув фильми, 12.30—

Ерда ҳаётининг пайдо бўлиши (рус тилида).

13.00 дан—Москва кўрсатди.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КўРСАТДИ

Ўзбек тилида: 20.00—Адабий

топишмоқлар (мактаб ўқувчилари учун), 20.20—Надира йўл (теле-фильм).

Рус тилида: 20.45—Тошкент ин-сти-туби, 21.00—Учрашувлар (ис-серияли телевиконинг фильмининг учинчи серияси), 22.15—Юбилей йили спартакиадаси (хужжатли фильми).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК

КАТТА ТЕАТРАДА — 10/Х да Тру-бадур.

ХАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК

ДРАМА ТЕАТРАДА — 10/Х да

Бой ила хизматчи, 11/Х да Ал-жонларим.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА —

Тереза ДУРОВА раҳбарлигида ўр-гатишган ҳайвонлар гуруҳиаси

аттракционини. Ўзбекистон ССР

халқ артисти Анром ЮСУПОВ шир-тирок этади. Билетлар сотилмоқ-да.

КИНО

ҚИШКИ ВИНОВА

Ангелина ва цирол — «ЎЗБЕ-КИСТО 25 ИЛЛИГИ», «ВОС-ТОК» (қундуз ва кечқурун).

София Перовская — «ЧАЙКА» (қундуз ва кечқурун).

Арена—НАВОИЙ номли (қундуз ва кечқурун).

Бодом ҳиди — «МОСКВА» (қун-дуз ва кечқурун).

Характерни қиз — «ДРУЖБА» (қундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

10—11 октябрда

М. ҚОРИ-ЎҚУБОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ

ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Қатнашдилар: Ўзбекистон

ССР халқ артисти Қундуз